

12 Φεβρουαρίου 2015
Αριθμ. Πρωτ.: ***/***/2015
Πληροφορίες: κα Άννα Ρούτση

Προς:

-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Υπόψη Δ/ντος Συμβούλου και Νομ. Συμβούλου

-ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ/ΕΙΔ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Π. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Υπόψη ΓΓ και Προϊσταμένου Δ/σης

Θέμα: Παρατηρήσεις επί του σχεδιασμού και υλοποίησης του προγράμματος «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»

Αξιότιμες κυρίες, κύριοι

Ο Συνήγορος του Πολίτη παρακολούθησε και φέτος το πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», το οποίο υλοποιείται από τον φορέα σας.

Με την παρούσα επιστολή θα θέλαμε καταρχήν να τονίσουμε την ικανοποίησή μας για την καλή συνεργασία που είχαμε με τους εκπροσώπους της ΕΕΤΑΑ, προκειμένου να επιλυθούν τυχόν σφάλματα που προέκυπταν κατά την αξιολόγηση και τη μοριοδότηση των αιτήσεων. Εκφράζουμε επίσης την ικανοποίησή μας για την αποδοχή ορισμένων προτάσεων που είχε κάνει τα τελευταία έτη η Αρχή, όπως η ποσόστωση των θέσεων στους σταθμούς, η αποσαφήνιση των όρων για τις επιπλέον χρεώσεις ή η συμπερίληψη των πατέρων με αποκλειστική επιμέλεια του παιδιού τους.

Πέραν τούτου και βάσει των ζητημάτων που ανέκυψαν από το χειρισμό αναφορών, ο Συνήγορος έχει συγκεντρώσει τα ερωτήματα, τις παρατηρήσεις και προτάσεις του, τα οποία σας υποβάλει με την παρούσα, ελπίζοντας ότι θα τύχουν διερεύνησης από εσάς με σκοπό τη βέλτιστη απόδοση του προγράμματος.

1. Ο όρος της Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τον οποίον η αίτηση ενέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης και η μη υπογραφή της αποτελεί λόγο απόρριψής της: Υπήρξαν φέτος αρκετές περιπτώσεις, ανάμεσα στις οποίες και πατέρες έχοντες επιμέλεια παιδιού, οι οποίες/οι είχαν μεν συμπληρώσει την αίτηση προσκομίζοντας και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, πλην όμως, έχοντας ήδη περιλάβει τα πλήρη στοιχεία τους, αμέλησαν να υπογράψουν στην προβλεπόμενη θέση στο τέλος του εγγράφου. Στη συνέχεια, υπέβαλαν ένσταση προσκομίζοντας την αίτηση συμπληρωμένη με την υπογραφή τους, ωστόσο η ακυρότητα δεν μπορούσε πλέον να θεραπευτεί. Θεωρούμε ότι φέτος απορρίφθηκαν με αυτόν τον τρόπο πολλές αιτήσεις ανθρώπων, οι οποίοι ανήκαν στην ομάδα-στόχο του προγράμματος και δυστυχώς αποκλείστηκαν από τη συμμετοχή τους σε αυτό. Επισημαίνουμε ότι βάσει νομολογίας, όταν από την αίτηση/υπεύθυνη δήλωση σε συνδυασμό με τα τυχόν συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, προκύπτει τόσο η ταυτότητα όσο και η σοβαρότητα της βουλήσεως του αιτούντα, τότε η εκ παραδρομής παράλειψη υπογραφής δεν

επιφέρει την απόρριψή της (ΣτΕ 2524/2003 και 336/2006, 458 Διοικ Εφ. Αθηνών). Αυτό μάλιστα έχει ισχύσει και για διαγωνισμούς ΑΣΕΠ. Βάσει των παραπάνω θεωρούμε ότι ο σχετικός όρος περί απόρριψης της ανυπόγραφης αίτησης πρέπει να απαλειφθεί.

2. Ο όρος της Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος βάσει του οποίου λαμβάνονται υπόψη μόνον οι ενστάσεις που έχουν παραληφθεί και πρωτοκολληθεί μέχρι την 28/8/2014 και ώρα 14.00: Δηλαδή όχι βάσει της σφραγίδας του ταχυδρομείου, όπως προβλέπεται σε κάθε παρόμοιο διαγωνισμό, αλλά βάσει της παραλαβής του φακέλου, αν αυτός έχει σταλεί ταχυδρομικά. Θεωρούμε ότι ο όρος αυτός είναι προβληματικός, καθόσον δεν μπορεί να αποδειχθεί εάν και πότε παρελήφθη ο φάκελος και πόσος χρόνος χρειάστηκε για την πρωτοκόλλησή του, ούτε να αποκλειστεί τυχόν σφάλμα ή καθυστέρηση του ταχυδρομείου. Θεωρούμε ότι θα έπρεπε να τεθεί ως όρος η σφραγίδα του ταχυδρομείου με καταληκτική ημερομηνία.
3. Ο όρος της Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος βάσει του οποίου εάν το ένα παιδί μιας ωφελούμενης μητέρας έχει γίνει δεκτό σε δομή, τότε μπορεί να γίνει δεκτό και το άλλο –επιλαχόν-παιδί: Σε περιπτώσεις που κλήθηκε να παρέμβει ο Συνήγορος του Πολίτη βάσει αυτού του όρου, η ΕΕΤΑΑ μας διασαφήνισε ότι δεν εφαρμόστηκε, παρά στις περιπτώσεις που και τα δύο παιδιά έχουν γίνει δεκτά, αλλά σε διαφορετικές δομές, οπότε και γίνεται προσπάθεια να μετακινηθούν στην ίδια δομή. Αυτό όμως είναι κάτι διαφορετικό από τη διατύπωση του παραπάνω όρου, ο οποίος είναι προβληματικός, εφόσον δεν είναι σαφές, με ποια κριτήρια και σε ποιές περιπτώσεις γίνεται αυτή η επιλογή. Κατά την άποψή μας, εφόσον δεν εφαρμόζεται, θα έπρεπε στο εξής να απαλειφθεί ή να διασαφηνιστεί σε ποιες περιπτώσεις ισχύει.
4. Η προϋπόθεση της ανεργίας, ως κριτήριο μοριοδότησης με δελτίο ανεργίας που πρέπει να έχει εκδοθεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης της Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος: Παρότι είναι κατανοητή η σημασία του όρου για την οργάνωση του προγράμματος, ωστόσο αποκλείονται περιπτώσεις μητέρων που δεν εργάζονται ή απολύονται κατά τη διάρκεια υποβολής των αιτήσεων. Διερευνήθηκαν αρκετές αναφορές αναπληρωτών και ωρομίσθιων δασκάλων και καθηγητών, αλλά και δασκάλων σε φροντιστήρια κλπ, οι οποίοι/ες απολύονται ακριβώς τις ημέρες προθεσμίας του προγράμματος, χωρίς πλέον να είναι σαφές αν και πότε θα επαναπροσληφθούν, και οι οποίοι/ες δεν προλαβαίνουν πάντα να εκδώσουν κάρτα ανεργίας και μάλιστα με ημερομηνία πρωθύστερη της Πρόσκλησης. Χρειάζεται να διευκρινιστεί, ποια είναι η σαφής και ενιαία στάση του φορέα σας έναντι αυτών των περιπτώσεων.
5. Ορθή ήταν κατά την άποψή μας η λήψη υπόψη του φετινού εκκαθαριστικού σημειώματος, καθώς απεικονίζει την πιο πρόσφατη οικονομική κατάσταση των αιτούντων. Υπάρχουν βέβαια περιπτώσεις, κατά τις οποίες η δήλωση δεν έχει εκκαθαριστεί, χωρίς υπαιτιότητα του φορολογούμενου. Στις περιπτώσεις αυτές, παρακαλούμε, όπως έγινε φέτος η συνεννόηση με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, να λαμβάνεται μέριμνα εκ μέρους σας προκειμένου να μην απορρίπτονται οι αιτήσεις αυτές. Ομοίως για εισοδηματικά κριτήρια, η φετινή Πρόσκληση Ενδιαφέροντος εξαιρεί την αποζημίωση απόλυσης από τον υπολογισμό του εισοδήματος. Υπήρξαν περιπτώσεις που για λόγους, όπως πχ η καταβολή δεδουλευμένων προηγούμενων ετών με δικαστική απόφαση, αυξήθηκε πλασματικά για την τρέχουσα χρονιά το ετήσιο εισόδημα. Ερώτημα της Αρχής είναι κατά πόσο θα μπορούσαν να ενταχθούν στην εξαίρεση αυτή και άλλες περιπτώσεις, όπως πχ η παραπάνω.
6. Όπως αναφέραμε αρχικά, φέτος επισημάνθηκε ιδιαίτερα το ότι οι δομές δεν δικαιούνται να λαμβάνουν επιπλέον ποσά για δραστηριότητες του προγράμματος. Αυτό, όπως φαίνεται από την Πρόσκληση, περιλαμβάνεται ως όρος στη Σύμβαση που υπογράφει η ΕΕΤΑΑ με τις δομές (παρ. 2.6.1. «*Η Σύμβαση θα περιλαμβάνει την υποχρέωση του Αναδόχου να μην εισπράττει από τους ωφελούμενους οποιοδήποτε*

ποσό, είτε ως τροφεία είτε ως άλλης μορφής διδάκτρων...»). Ωστόσο σε επικοινωνία μας για τον χειρισμό σχετικών καταγγελιών, η ΕΕΤΑΑ μας επισήμανε ότι δεν υπάρχει κυρωτικός μηχανισμός για τις σχετικές περιπτώσεις. Ο Συνήγορος δεν έχει στη διάθεσή του δείγμα των εν λόγω συμβάσεων για να μελετήσει τις πιθανές ρήτρες, διαπιστώνει όμως ότι παρά τις συστάσεις, πολλές είναι οι ιδιωτικές δομές που εφαρμόζουν αντίθετη πρακτική. Για το λόγο αυτόν θεωρεί ότι στο μέλλον πρέπει να προβλέπεται ρήτρα και όρος για κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης, όσον αφορά στις ανωτέρω επιπλέον χρεώσεις.

7. Ομοίως, δεν είναι σαφές, ποια διαδικασία ακολουθείται για την επανεπιλογή δομών, οι οποίες στο παρελθόν είχαν παραβιάσει όρους της σύμβασης ή είχαν γίνει γνωστές καταγγελίες και προς την ΕΕΤΑΑ για προβλήματα, όπως κακή συμπεριφορά προσωπικού, επικινδυνότητα, ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή, ακαταλληλότητα κλπ. Όπως ισχυρίζεται η ΕΕΤΑΑ, διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι κλιμακίων σε ορισμένες περιπτώσεις καταγγελιών. Ο Συνήγορος δεν έχει ενημερωθεί για τα συμπεράσματα, τα αποτελέσματα και τις συνέπειες των ελέγχων αυτών. Θεωρούμε ότι θα ήταν ορθό να διασαφηνιστούν οι περαιτέρω ενέργειες ή κυρώσεις κλπ που μπορεί να επιφέρει η διαπίστωση προβλημάτων στις δομές.
8. Η Αρχή έχει δεχθεί αναφορές για δομές, κυρίως ιδιωτικές, οι οποίες δηλώνουν αδυναμία χειρισμού παιδιών ωφελουμένων, χωρίς σχετική γνωμάτευση ή ακόμα και σε αντίθεση με αυτήν. Σε πρόσφατη υπόθεση, για την οποία ο Συνήγορος σας έχει στείλει έγγραφο, η ίδια η ΕΕΤΑΑ ζητούσε γνωμάτευση από Κέντρο Παιδοψυχικής Υγείας και αυθαίρετα δεν δεχόταν γνωμάτευση από Παιδονευρολογική Δ/ση δημόσιου νοσοκομείου (Παιδών), η οποία έχει ίση ισχύ. Στην περίπτωση αυτή, για παράδειγμα, όπως έχει γίνει και σε άλλες περιπτώσεις που έχουν έρθει σε γνώση μας, η ωφελούμενη έχασε χωρίς τη θέλησή της τη θέση της στη συγκεκριμένη δομή, η οποία καλύφθηκε από επιλαχούσα. Το παιδί έμεινε τελικά εκτός σταθμού, παρά τη μοριοδότησή του, έναντι άλλων που έγιναν δεκτά με χαμηλότερη μοριοδότηση. Η δε ΕΕΤΑΑ δήλωσε αδυναμία εξεύρεσης άλλης δομής για τοποθέτηση του παιδιού. Θεωρούμε ότι αυτές οι περιπτώσεις χρήζουν προσεκτικότερης αντιμετώπισης και πιστεύουμε ότι όταν μια δομή δηλώνει αδυναμία χειρισμού παιδιού, τότε η ΕΕΤΑΑ χρειάζεται αφενός να ζητά ειδικά αιτιολογημένο έγγραφο της δομής, του οποίου να λαμβάνει γνώση και η ωφελούμενη, αφετέρου πριν την διαγραφή του, να εξασφαλίζει την τοποθέτηση του παιδιού σε άλλη δομή.
9. Στις περιπτώσεις οικογενειακής κατάστασης δεν έχει προβλεφθεί η ύπαρξη συμφώνου συμβίωσης, οπότε παρατηρήθηκαν προβλήματα σχετικά με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης και άλλων δικαιολογητικών
10. Παρότι ο Συνήγορος είχε άμεση απόκριση από τους υπευθύνους του προγράμματος σε κάθε ερώτημα που απηύθυνε, ωστόσο δεν είναι πάντα ίδιες οι εμπειρίες των πολιτών, οι οποίοι αναφέρθηκαν στον Συνήγορο για το πρόγραμμα. Συγκεκριμένα, υπήρξαν πολλές περιπτώσεις μητέρων, οι οποίες στην προσπάθειά τους να διευκρινίσουν τι ελλείψεις είχε η αίτησή τους, συνάντησαν αδυναμία επικοινωνίας με τους κατά τόπους υπευθύνους και συχνά κατήγγειλαν αγενή συμπεριφορά. Ο Συνήγορος προτείνει να γίνονται όσο δυνατόν σαφέστερες οι παρατηρήσεις στις λίστες επιλαχουσών/απορριπτέων, στο βαθμό βέβαια που δεν προσκρούουν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, προκειμένου να προσκομίζονται εγκαίρως τα ορθά δικαιολογητικά στις ενστάσεις, καθώς και να διατίθενται για το επίμαχο χρονικό διάστημα περισσότεροι υπάλληλοι για την εξυπηρέτηση των πολιτών.
11. Η καθυστέρηση στην προκήρυξη του προγράμματος προκάλεσε μεγάλες και σοβαρές καθυστερήσεις στη διαδικασία εγγραφής στους παιδικούς σταθμούς και των παιδιών εκτός ΕΣΠΑ, καθώς οι δήμοι δεν είχαν σαφή εικόνα των τελικώς διαθέσιμων θέσεων.
12. Ο Συνήγορος έχει δεχθεί αναφορές με ερωτήματα σχετικά με τα κενά που δημιουργήθηκαν μετά την κατάρτιση των οριστικών πινάκων και τον τρόπο κάλυψής τους μετά την επέκταση του προγράμματος. Το ερώτημα είναι, συγκεκριμένα, κατόπιν

της διυπουργικής απόφασης για επέκταση του προγράμματος τον Σεπτέμβριο 2014, εάν, σε ποιο ύψος και για ποιο λόγο παρέμειναν εν τέλει αδιάθετα κονδύλια του προγράμματος.

Ελπίζοντας ότι οι παραπάνω παρατηρήσεις μπορεί να φανούν χρήσιμες κατά τον σχεδιασμό και οργάνωση της επόμενης φάσης υλοποίησης του προγράμματος, παραμένουμε στη διάθεσή σας για συνεργασία και παροχή τυχόν διευκρινίσεων και πληροφοριών.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού